

Helsinki helmikuu 2015

VAPAAEHTOISTYÖN ADRESSI - UTVECKLING AV FRIVILLIGVERKSAMHETEN

eduskuntavaaleissa ehdokkaita asettaneille puolueille:

Vetoomus vapaaehtoistoiminnan kehittämisestä hallituskaudella 2015 - 2019

Järjestöt ovat yleishyödyllisiä ja voittoa tavoittelemattomia toimijoita, joilla on suuri merkitys suomalaiselle demokratialle ja ihmisten hyvinvoinnille. Vapaaehtoistoiminta edistää ihmisten hyvinvointia ja yhteisöllisyttä sekä ennaltaehkäisee kansansairauksia, päihdeongelmia ja mielenterveyden ongelmia. Lasten ja nuorten osallistuminen vapaaehtoistoimintaan ehkäisee sosiaalista syrjäytymistä sekä tarjoaa mahdollisuuden oppia työelämässä ja yhteiskunnassa hyödyllisiä taitoja. Vapaaehtoistoiminta luo myös mahdollisuksia kansainvälistä yhteistyölle ja globaalilta vastuun kantamiselle.

Vapaaehtoistoiminnan haasteena Suomessa on säätelyn epäselvyys. Vapaaehtoistoiminnan järjestämistä koskeva lainsäädäntö on pirstaleisena eri lakiens sisällä eikä vapaaehtoistoiminnan horisontaalisten edellytysten kehittäminen kuulu minkään ministeriön toimialaan. Keväällä 2014 laaditussa valtioneuvoston demokratipoliittisessa selonteossa linjataan, että vapaaehtoistyön edellytyksiä kehitetään, vapaaehtoistyön lainsäädännön kehittämistarpeita selvitetään ja ohjeistuksia täsmennetään sekä selvitetään ministeriöiden koordinointivastuita vapaaehtoistoimintaa koskevan lainvalmistelun sekä vapaaehtoistoiminnan yleisten edellytysten luomisen osalta.

Kansalaisyhteiskuntapolitiikan neuvottelukunnan (KANE) Vapaaehtoistoiminnan toimintaedellytykset -työryhmä ja Kansalaisareena toteuttivat syyskuussa 2014 kyselyn, jolla selvittiin niitä esteitä, joita vapaaehtoistyötä koordinoivat ja organisoivat yhteisöt näkevät vapaaehtoistoiminnan kehittämisesä, sekä sitä, miten vapaaehtoistyön toimintaedellytyksiä pitäisi parantaa. Vapaaehtoisuuden esteitä ovat muun muassa:

1. Tiedonpuute vapaaehtoisten oikeuksista ja velvollisuksista sekä vapaaehtoistyömahdollisuuksien saavutettavuuden ongelmat
2. Taloudellisten resurssien vähäisyys; yhteiskunnallisten vapaaehtoistyön rahoitusmallien ja yhteishankkeiden niukkuus
3. Lainsäädänölliset ja hallinnolliset esteet ja rajoitteet vapaaehtoisena toimimiseen (työlainsäädäntö, verolainsäädäntö, työttömyysturvalaki):
 - * vastuuksymisten epäselvyys
 - * palkattoman ja palkallisen työn rajanvetoon liittyvät ongelmat
 - * kulukorvauksiin ja korvausten verottomuuteen liittyvät epäselvydet (esim. työttömän vapaaehtoisen luottamushenkilön kilometrikorvausten verollisuus verrattuna työssä olevan kilometrikorvausten verottomuuteen)

* talkootyönä tehdyn varainhankinnan verovapauden epäselvyys jne.

Tämän adressin liitteenä oleva järjestöbarometri konkretisoi edellä mainittuja ongelmia järjestöjen päivittäisessä työssä.

Me allekirjoittaneet yhteisöt haluamme olla mukana vahvistamassa vapaaehtoisuutta suomalaisessa yhteiskunnassa ja esitämme, että vapaaehtoinen toiminta otetaan seuraavan hallituskauden kehittämiskohteeksi. Tarjoamme myös asiantuntemuksemme käytettäväksi.

Till partierna som ställt upp kandidater vid riksdagsvalet:

Vädjan om åtgärder för att utveckla frivilligverksamheten under regeringsperioden 2015-2019

Organisationerna är allmännyttiga och icke-vinstdrivande aktörer som har en stor betydelse för den finländska demokratin och människornas välfärd. Frivilligverksamhet syftar till att främja människornas välfärd och stärka gemenskapskänslan. Genom frivilligverksamhet är det möjligt att förebygga folksjukdomar och samhälleliga problem samt utslagning. Deltagande i frivilligverksamhet ger barn och unga möjlighet att få kunskaper som är nyttiga i arbetslivet och samhället, och denna verksamhet bidrar även till att förebygga social utslagning.

Frivilligverksamhet ger också möjlighet till internationellt samarbete och att bärta ansvar för globala frågor.

En särskild utmaning för frivilligverksamheten i Finland är den oklara regleringen. Lagstiftningen som gäller frivilligverksamhet är splittrad, och utvecklingen av de horisontala verksamhetsförutsättningarna för frivilligverksamhet hör inte till något ministeriums verksamhetsområde. Enligt statsrådets demokratipolitiska redogörelse som utarbetades i våras ska förutsättningarna för frivilligarbete utvecklas, behoven av att utveckla lagstiftningen om frivilligarbete utredas och anvisningarna om dessa frågor preciseras. Också de olika ministeriernas ansvarsområden i fråga om beredningen av lagar som gäller frivilligverksamheten och skapandet av allmänna förutsättningar för frivilligverksamhet ska utredas.

I september 2014 skickade den av delegationen för medborgarsamhällspolitik KANE tillsatta arbetsgruppen Verksamhetsförutsättningarna för frivilligverksamheten och Medborgararenan en enkät till olika samordnare och organisatörer av frivilligverksamhet för att utreda vilka hinder det anses finnas för utveckling av frivilligverksamheten samt på vilket sätt verksamhetsförutsättningarna för frivilligverksamhet kunde förbättras. Hinder för frivilligverksamhet ansågs vara bl.a.

1. Bristen på information om de frivilligas rättigheter och skyldigheter samt om möjligheterna till frivilligverksamhet.
2. Bristen på ekonomiska resurser, dvs. bristen på samarbetsprojekt och finansieringsmöjligheter för samhällelig frivilligverksamhet

3. De hinder och begränsningar som ställs av lagstiftningen och administrativa förfaranden (bl.a. skattelagstiftningen, arbetslagslagstiftningen och förfatningarna om utkomstskydd)

Vi som undertecknat denna vädjan vill stärka möjligheterna för frivilligverksamhet i det finska samhället och föreslår att det under den följande regeringsperioden ställs som mål att utveckla frivilligverksamheten. Vi erbjuder också vår sakkunskap till ert förfogande.

Helsingi 17.2.2011

*Kirjaaja
HELENA RANTA
Puhemiesjoukko - oikeusministeriö*

**SUOMEN AKATEEMISTEN NAISTEN LIITTO -
FINLANDS KVINNLIGA AKADEMIKERS FÖRBUND ry.
FREDRIKINKATU 41 A 8 00120 HELSINKI**

- OTTILI MESTGIANI MITSIMETITIAA MEMOUR
WY CHWIEJÓŁ SZEŚĆNASTKA ADAMOWICZ GŁOŚNIE
DZIĘKUJE CZEGO W A T R U D N I E M U S I E R